Ч. 40 (13.938). Львів, пятниця 15. лютого 1935. Poсztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік L VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, І. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 145.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Переговори між Італією й Абисинією.

НАРАДИ В РИМІ.

РИМ, 14. 2. ПАТ. Вчора Мусоліні приняв абісинського посла, який зясував становище свого уряду. В. Британія запропонувала обом державам, щоби залишились далі на своїх становищах і не змінювали їх стратегічно аж до полагодження конфлікту.

Державний підсекретар Сувіч заявив представникові Абісинії, що італійський уряд бажає вдержати мир. Змобілізовані війська мають на меті оборону італійських кольоній. Тому, що посол Абісинії не мав повновластей вести переговори, наради відбудуться в Адіс Абеба між цісарем Абісинії та амбасадором Італії.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ АБІСИНСЬКОЇ АРМІЇ.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Бельгійська преса пише, що абісинську армію зреорганізували бельгійські старшини. Військова бельгійська місія виїхала до Абісинії в 1930 р. Негайно опісля виїхало до Абісинії кількадесять бельгійських старшин і є тепер не тільки в столиці Адіс Абеба, але теж по всіх менших гарнізонах. Недалеко італійсько-абісинського кордону в Барі, де прийшло до бою між італійськими й абісинськими військами, є табор для спеціяльного вишколу абісинських військ.

ФРАНЦІЯ НЕВДОВОЛЕНА.

ПАРИЖ, 14. 2. ПАТ. „Пті Парізієн" обговорюючи італійсько-абісинський конфлікт пише, що мобілізація в Італії викликала здивування у Франції. Франція сподіється, що Італія не нападе на Абісинію. „Матен" пише, що мобілізація в Італії є тільки натиском на абісинський уряд підчас переговорів.

ЗАХОДИ ДОВЕСТИ ДО ВІЙНИ З АБІСИНІЄЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Еко де Парі" пише, що агенти деяких закордонних держав роблять заходи між визначними представниками Абісинії і натискають навіть на цісаря Абісинії, щоби Абісинія заняла непримиримe становище в конфлікті з Італією. Здогадуються, що це німецькі агенти. Колиб вдалося ці наміри зреалізувати, тоді Італія звернулаб свою діяльність на Африку.

В. БРИТАНІЯ ПОСЕРЕДНИЧАЄ.

ЛЬОНДОН, 14. 2. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати громад мін. Саймон відповів на інтерпеляцію у справі італійсько-абісинського конфлікту, що Італія змобілізувала дві дивізії, 30.000 вояків. Мобілізація ще не означає, що Італія покинула безпосередні переговори з Абісинією. Британський уряд має вістки, що італійські війська не посунулись наперед. Італійський посол в Абісинії одержав приказ переговорювати з абісинським урядом. Британський посол в Адіс Абеба одержав вказівки, щоби посередничив у цих переговорах. В. Британія удержує приятельські взаємини з обома державами і тому бажає скорого поладнання конфлікту.

НАРАДИ В АДІС АБЕБА.

КАЇРО, 14. 2. ПАТ. Посол Абісинії заявив представникові Райтера, що цісар Абісинії робить усі зусилля, щоб поладнати конфлікт з Італією. Посол додав, що підчас недавньої сутички з Італією згинуло чотирьох абісинців. Цього факту не подали до прилюдного відома на бажання цісаря, щоби не збільшувати воєвничости прикордонних племен.

РИМ, 14. 2. ПАТ. Італійсько-абісинські переговори йдуть далі в Адіс Абеба. Римські політичні кола невдоволені оголошенням офиційного комунікату Абісинії про бої в дні 29. січня ц. р. тому, що тепер відбуваються дальші переговори. На думку італійських політичних кол абісинський комунікат неточний.

Мобілізація двох дивізій закінчена. До експедиційного корпусу зголосилися теж добровольці, які виїдуть з Риму до полудневої Італії.

Відповідь Німеччини Франції і В. Британії.

ПАРИЖ, 14. 2. ПАТ. Міродатні кола запевняють, що нині вечором німецький уряд передасть ноти амбасадорам Франції і В. Британії у Берліні. Згідно з вістками преси німецький уряд дає свою згоду вести безпосередні переговори на основах, які устійнили французькі й британські міністри в Льондоні. Нота потверджує здогади, що верманичі німецької політики прихильно ставляться до летунської конвенції. Зате залишають багато натяків у справі гарантійного пакту незалежности Австрії і виступають проти східного пакту. У політичних колах передбачують, що німецьку ноту оголосять ще цього тижня тому, що французько-британську заяву оголосили вже у Льондоні.

Мін. Ляваль про переговори в Льондоні.

ПАРИЖ, ПАТ. Члени комісії закордонних справ під проводом пос. Бастід вислухали промови мін. Ляваля про переговори в Льондоні. Міністр доповнював мету льондонських переговорів так, як це вчинив уже прем. Флянден у палаті послів. Мін. Ляваль заявив, що не може тепер подати деяких подробиць з уваги на хід теперішніх дипльоматичних переговорів. Опісля посли ставили низку питань, на які відповідав мін. Ляваль. Додав, що льондонська декларація згідна з постійною політикою Франції, бо серед передрішних умовин окреслює плян загальної безпеки в Европі.

Японські вояки і фльота в Каліфорнії.

Тайне засідання військової комісії.

ВАШИНГТОН, 14. 2. ПАТ. Член палати послів Доквайлер, промовляючи на засіданні військової комісії у справі проекту будови летовищ на Алясці, заявив, що на 100.000 японців у Каліфорнії 25.000 є здібних виступити зі зброєю вже на другий день по вибуху війни. Крім того запевнив Доквайлер, що в пристані Сан Франціско є 150 рибацьких човнів, які можуть відбувати довгі рейди. Тому провідник комісії заявив, що з огляду на це дальші наради комісії відбуватимуться при замкнених дверях.

Навіщо творити штучні суперечности?

ПРО КООПЕРАЦІЮ І ПРИВАТНИЙ ПРОМИСЛ

Коли поглянути на історію народів, то впадає в очі те, що у кожній нації є фази інерції бездіяля, застою і фази пориву, розгону до господарського розвитку. З застою одної нації користають інші й опановують занедбані нею ділянки життя та використовують інертну націю. Стан такий переміняється в закон і народові, який береться наново розбудовувати деякі свої господарські ділянки, нелегко побороти створені вже труднощі, вернутись до колишньої господарської сили. Всеж історія доказує, що розбуджена енергія народу, його працьовитість і витривалість навіть при найбільших труднощах творять просто чудеса. Треба тільки щоби провід спрямовував цю енергію на правильні шляхи, щоби постійно підтримував на дусі і пригадував, щоби допомагав морально і по змозі матеріяльно, щоби не давав витрачати енергії на марне.

Ми пережили часи такої інерції і занепаду, що зійшли тільки на рільників, дали собі забрати з рук промисл і торгівлю. Але збудилась після війни потреба розбудови торгівлі і промислу. Головним рушієм і будівничим стала тут кооперація. Вона немало спонукала також тих підприємчивих людей, що пішли приватним шляхом.

Сьогодні приватні підприємства вже ростуть. У початках дуже помалу, так як це звичайно буває, тепер щораз скоршим кроком, обіймають щораз ширші кола. Є ще й тепер на перепоні недостачі практичного знання, гроша, незнайомість ринків збуту, але й ці перешкоди переломлюють наші підприємці.

Кооперація радіє з того, а як повнений у нас одиноко організований відборець промислових виробів має змогу силою своєї чисельности впливати на те, щоби повставали такі а не інші приватні підприємства. Кооперативний провід, прихильник нашого господарського розвитку, що знає ринки, може перестерігати приватних підприємців, щоби не творилися два чи три окремі підприємства, для того самого товару, але різні з різних ділянок. Є ще обовязком кооперативного проводу саме в часах, коли вже розбуджена жажда творити, публично висвітлювати ці питання, спонукувати дискусії і в цей спосіб ще більше розбуджувати життя, та причинюватися до нормування шляхів розвитку. Так твориться у нас співжиття кооперації з приватними підприємствами. Ясно, що розбудова залежить у великій мірі ще від ролі преси. Розбудова йде краще, коли в пресі забирають голос люди, що знають господарські справи. Де такої преси нема, або де вона цих справ не розуміє, там життя анархізується, вкінці слабне.

У нас на жаль ще дуже мало голосів у пресі на ці теми. Тому і тут забирає голос кооперативний провід на підштовхує до дискусії. Між кооперацією і приватним промислом мусять викривати різниці поглядів. Тому треба повитати статтю М. Корчинського п. з. „Завтра нашого промислу" у свіжочному числі „Господ. Кооперативного Життя"

Час.", де автор розвинув свої думки на тему як треба розбудовувати наше пром. виробництво призначене для нашого консумента, щоби воно розросталося доцільно без марнування енерґії, без зайвих грошевих витрат. Видко, що статтєя порушила живі теми, і осягнула ціль, бо не лишилася без відгомону. Появилися відповіді у часописах. „Наш Прапор", „Новий Час", а що ще важніше, в органі приватних купців і промисловців „Торговля і Промисл". Зясуймо їх думки.

М. Корчинський гадає, що коли наша кооперація вже зуміла допровадити до того, що її члени є вже сьогодні поважним зорґанізованим відборцем, то це для приватного промислу велика вигода, бо йому лекше дійти через кооперативну організацію до консумента ніж, якби треба шукати розпорошених відборців і витрачувати на це гроші, енерґію, ще й рискувати у збуті своїх виробів.

Зате зорґанізований консумент має природне право не допускати, щоб продуценти не визискували консумента, як це бувало колись і ще є частинно досі. Автор думає про ідеал, як буде поступати в нас співпраця кооперації з промислом приватних підприємців. Автор далекий від думок, щоб один із контрагентів, кооперація або приватний промисл, могли взяти перевагу, завдяки визискові; він радий розвиткові обох для визволення зпід чужого капіталу. Автор ще сам не каже, як має кооперація не допускати до визиску і як має пляново впливати на те, щоби приватні підприємці також не нищили один одного в погоні за споживачем, відборцем зорґанізованим у кооперації і як не допускати до засновування кількох підприємств в одній бранжі, байдуже, чи це будуть кооперативні чи приватні, зате штовхнути в напрямі розбудови тих бранж, яких у нас ще нема. Зате радить створити фахово й морально авторитетне тіло, себто господарську раду, що нормувала би ці відносини.

Якаж була на це відповідь?

Автор статті органу приватних купців і промисловців „Торговля і Промисл", видко практичний в цих справах, погоджується з думками М. Корчинського. Застерігається тільки, щоби та співпраця не зійшла на якийсь диктат з боку кооперації, тільки, щоби приватник засів з кооператором як рівний з рівним. Тільки тоді може вийти хосен для приватників і кооперації.

Отже, коли взяти на увагу думки авторів обох цих статтей як безпосередніх представників обох контрагентів, то між ними не має великих розбіжностей, узгіднення можливі. Питання тільки в тому, що треба розуміти під рівністю.

Зате є поважні розбіжности в статтях поміщених у „Н. Часі" й „Н. Прапорі". Ось уривки з обох цих статтей: „Наступ кооперації на нашу приватну економіку — в імя загально національного добра треба цю небезпеку відвернути — українська кооперація не може присвоювати собі права патронату чи контролі над усім українським промислом — такий плян М. Корчинського це проект зміни суспільно-господарського устрою з поважним обмеженням права приватної власности — реалізація його булаб експериментом, що розвалив би наше економічне життя — співпраця не може бути диктатом ні монополем навіть на 100 проц. зорґанізованого споживача" і інші ставить заміти в цьому тоні.

Читаючи ці думки видимо ось що: При цій критиці є становище вповні неґативне до думок М. К., а навіть неприхильно настроене до кооперації.

Також нема нових проєктів, які були би реальною відповіддю на думки М. Корчинського.

А шкода, бо тоді хто зна чи не можна би в кооперативному житті приняти їх та ослабити тертя, які будуть з розвитком щораз більше наростати. Ставитися тільки неґативно і йти з самою неґацією в народ, це поширювати хаос і анархію в нашому господарському будівництві. А наша національна преса повинна саме цього оминати.

М. Творидло.

Командант повітреплава про катастрофу.

САН ФРАНЦІСКО, 14. 2. ПАТ. Командант повітреплава „Мекон" командор Вілей заявив: До катастрофи повітреплава дійшло тому, що трісла металева частина повітреплава і роздерла поволоку, якою втік ґаз. „Мекон" спадав до моря зі скорістю 100 м. на годину.

Концентраційний табор у Голяндії.

ГАҐА, 14. 2. ПАТ. Уряд задумує створити табор, до якого будуть замикати чужинців небезпечних для ладу і публичної безпеки Голяндії.

О. СТЕПАН КОВАЛІВ. 3)

Столиця Папи.

(В 13-літні роковини коронації Папи Пія XI).

(Докінчення.)

Музей Кіяромонті. До того музею входимо з тої самої камяної галерії, де є вхід до бібліотеки ватиканської, а від камяної галерії відділює його тільки бронзова крата. Цей музей оснований був Пієм VII і має його прізвище. Є тут понад сімсот ріжнородних предметів старовинного мистецтва у тридцяти відділах.

При самім вході до Музею Кіяромонті є вхід до музею Бракчіо Нуово. Цей музей оснував Пій VII. під управою німецького архітекта Рафаїла Штерна. Підлога в ньому прикрашена десятьма старинними мозаїками; є тут сорокпять статуй та чимало інших чудових різьб. Звернемо лише увагу на кольосальних розмірів статую, уміщену в півколі, яка представляє Ніль і його шістнацять доплив — шістнацятеро дітей; статуя з часів Адріяна.

Звідси ведуть сходи до музею Піо-Климентинського, що його заложили Климентій XIV і Пій VI. Є це перший музей у світі й такого багатства різьб ніде більше нема. В тім музею є такі відділи:

1. Чотирокутний передсінок. Слід згадати тут ось які предмети: а) Торс Бельведерський, знайдений у термах Каракалі, діло Апольона атенського; вважають його за частину статуї Геракля. Кажуть, що Мікель Анджельо вчився тайни мистецтва на цій різьбі. б) Саркофаґ Сціпіона Барбатуся, батька Сціпіона африканського. Коли по двох тисячах літ отворили цей саркофаґ 1780 р., то найшли там кістяк цього славного римлянина зовсім цілий, на пальці з перстенем.

2. Округлий передсінок. З балькону, який тут знаходиться, є прекрасний вид і тому ту частину палати назвали бельведером. На бальконі знаходиться старинний годинник, який показує назви вітрів по грецьки і по латині.

3. Покій Мелеаґра так названий від величавої статуї Мелеаґра, сина Енея, яка тут знаходиться.

4. Подвіря бельведерське є восьмикутне і обведене довкруги портиком, який спочиває на 16 ґранітових колюмнах, а в ньому знаходиться найбільші архитвори старинного мистецтва. Тут згадаю славну групу Ляокоона, що її Мікель Анджельо називав чудом мистецтва. Цю групу знайдено в так званих **Sette Sale** *). Цей архитвір зроблений — як пише Пліній — з одного кусника, був поміщений у палаті Тита і є ділом трьох родійських різьбарів: Аґесандра, Полідора й Атенодора. Мікель Анджельо відкрив, що ця група зроблена з трьох кусників дуже майстерно з собою споєних. Тут поміщений і Апольльо Бельведерський, знайдений в XV. столітті у порті Анціюм.

5. Саля звірят. Пій VI. бажав тут зібрати всі старинні різьби, які представляють звірята. З усіх тут зібраних на особлившу увагу заслуговують: група, що представляє морського Кентавра і Нереїду; Геракль, що пориває Кербера; лев, що роздирає коня; Геракль з львом; Коммод на коні; Кентавр; Геракль, що убиває Діомеда; гриф з алябастру.

З цієї салі праворуч є 6-а Галерія статуй, з яких треба відмітити плоскорізьбу Мікель Анджеля, що представляє Косму І. Медицея, як проганяє зі свого краю проступки, а заводить чесноти і науки; Париса, який признає першенство краси й Амазонку, одну з найкращих статуй у тім відділі.

У глибині є 7. Саля погрудей, а за нею 8. Кабінет масок. 9. Саля Муз. 10. Саля округла. 11. Саля у формі грецького хреста. 12. Єгипетський музей. 13. Саля памятників єгипетського стилю. 14. Саля наслідуваних памятників. 15. Півколо. 16. Саля папірусів. 17. Музей Етруско-Григоріянський. 18. Ґалерія свічників. 19. Ґалерія Арацці. 20. Галерія географічних карт.

Ватиканські городи. Вхід до них є з присінка салі Біґі. Перший город називається делля Пінія. Цю назву має від великої соснової шишки, зробленої з бронзи, яка походить з Пантеону і є поміщена в великій заглибині в головній фасаді. Є тут прегарні дві бронзові пави, що походять з мавзолею Адріяна і підстава з колюмни Антоніна Пія, уся з одного мармуру, прикрашена гарними плоскорізьбами.

В головнім городі знаходиться Ля Вілля Пія або Касіно дель Папа, яке збудував ще Пій IV.

З тераси, званої Ля Навічелля є чудовий вид на Рим.

Перед кількома роками появилася в Римі інтересна книжка п. н. „Папи і кардинали у сучаснім Римі від 1870 р." Карло Праті, автор цієї книжки, знає закулісове життя Ватикану враз з щоденними його подіями. Бачимо папів при бюрку, в їдальні, вітальні, на проходах у ватиканських городах, на авдієнціях публичних і приватних.

Цікаві тут дві сильветки-антитези Льва XIII. і Пія X. Лев XIII. величний і зимний, попереджуваний завсіди офіцирами і швайцарами своєї ґвардії — Пій X. простий, скромний, всувався до авдієнціональної салі без звуку труб і без численної асисти.

Лев XIII. був бистрим обсерватором. За кожним разом старався відгадати, до якої народности поодинокі групи прочан належать. Коли казав: „Отсе німці, отсе бразилійці, це ірляндці" і т. д. ніколи не помилявся.

Одного дня запримітив Папа Лев XIII. високого, елеґантного мандрівника з вусами і так до нього промовив: „Ти француз, мій сину, правда?"

*) **Sette Sale** або сім комнат недалеко від Санта Марія Маджіоре, становлять девять великих коридорів дуже сильно збудованих, що мали служити за резервоар на воду для довколичних терм.

Мовчанка Німеччини.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛЬОНДОНСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ

Весь політичний світ зацікавлений тепер одним питанням: як поставиться Німеччина до вислідів льондонської франко-англійської конференції. Як відомо, порозуміння, до якого дійшли у Льондоні дві наймогутніші великодержави, оперте на основній ідеї: за ціну признання німецького дозброєння притягти Німеччину до міжнародньої співпраці. Все інше, це лише компроміс поміж становищем Франції, що від версайського миру конвульсійно боронить своєї тези про безпеку, гарантованої єдино многосторонніми пактами, та становищем Німеччини (яке у Льондоні боронила Англія) про рівноправність держав, як передумову міжнародньої співпраці. У висліді того компромісу вийшло порозуміння, яке з одного боку анулює 5-ту статтю версайського договору (обмеження німецьких збройних сил) і пропонує воздушну конвенцію західних держав включно з Німеччиною (себто згори погоджується на існування німецької воєнної воздушної фльоти), але з другого боку звязує далі питання розброєння з питанням безпеки та поручає далі систему многосторонніх пактів.

Таким робом льондонські висліди були безперечно поважною німецькою перемогою, були апробатою її становища, через яке вона виступила з розброїної конференції і Ліги Націй, були не лише формальним, але й суттєвим запрошенням Німеччини назад до міжнародньої співпраці. Писали ми про це відразу після появи офіціяльного комунікату про висліди льондонської конференції і ті наші погляди найшли потвердження у пізніших голосах західної та совітської преси. А проте Німеччина найшлась водночас у досить незручній ситуації: бо поквапна згода на льондонські запросини моглаб довести до програної на тих відтинках німецької політики, на яких вона теж займає непримирне становище. Отже туди належить не лише теоретична засада про двосторонні пакти між безпосередньо інтересованими державами, але й така занадто конкретна справа, як — східнього пакту та пакту, що гарантував би незайманість Австрії. Поруч із цими двома справами льондонські наради безумовно висунули ще чимало інших подробиць і чимало інших сумнівів, про які широкому загалові невідомо. Самі німецькі часописи натякнули, що французький і британський посли, які негайно після закінчення льондонських нарад явились були разом із мін. Нойратом у канцлера Гітлера, представили „обширну програму“. Та програма, як подала була німецька преса, виявляє чимало бажання вияснити европейську ситуацію і довести до порозуміння між істнуючими розбіжностями, а проте насуває теж чимало сумнівів, які мусять бути вияснені й усунені.

І ось нині йде дипльоматичною дорогою процес вияснювання тих темних точок льондонського порозуміння. Річ іде передовсім про те, чи автори льондонського порозуміння мають на увазі забезпечити мир в Европі якимось новим одним колективним пактом, чи системою кількох збірних „реґіональних“ пактів; чи має бути скликана якась велика конференція на зразок ґенуенської, чи Франція передбачує безпосередні переговори з Німеччиною (чого Німеччина віддавна бажає собі), чи може все буде залишене звичайній дипльоматичній процедурі...

Нема мабуть сумніву, що Німеччина не відкине льондонських запросин до співпраці, бо щойно тоді грозила би їй ізоляція, багато прикріша, ніж після виступу з Ліги Націй. Льондонська конференція відкрила поле до розмов, які щонайвище протягнуться довше, ніж сподівалися деякі оптимісти. Можливо, що Німеччина грає на проволоку, відкладаючи відповідь до можливо найпізнішого часу, слушно рахуючи на непередбачені міжнародні події, які дозволять детальніше обміркувати справу. Такою подією нині є мпр. італійсько-абісинський конфлікт, який наробив багато шуму у західних столицях.

А проте головною европейською проблемою залишається нині фіналізація льондонського порозуміння. Подорож мін. Саймона до Парижа і передбачена його подорож до Берліна — це після відвідин мін. Ґерінґа у Варшаві чергові акти, які стоять у найтіснішому звязку з цією справою: вони доказують метушливість европейської дипльоматії, яка має нині розвязати одну з найбільших проблем післявоєнного часу, — проблему гармонійної співпраці всіх західних великодержав.

—o—

З ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

„Українці так, а ми, жиди, ще ні“ -- кличе посол Розмарін.

„Дер Момент“ з 8. ц. м. приносить статтю пос. д-ра Розмаріна під повищим цікавим наголовком, який зраджує відразу, що жиди вважають українців гарним прикладом до наслідування. А саме, річ іде про ідею Всеукраїнського Конґресу та недавню конференцію 7-ми галицьких і адміністраційських українських політичних партій. Автор звертає увагу, що на тій конференції були репрезентовані всі поважніші відломи українського громадянства від УНДО до УСРП. Тому та конференція вже самим своїм складом була імпонуючою маніфестацією українців, яка заслуговує на особливий погляд з огляду на внутрішні спори й розбіжности в українському таборі. Ті суперечки пригадують дещо спори серед жидів, однак ріжняться від них тим, що залишаються завжди в деяких границях, які уможливлюють вживати від часу до часу спільних заходів та спільно вести політичну акцію у справах, що торкаються українського загалу. Українська конференція присвячена була головно ситуації у СССР у звязку з подіями після вбивства Кірова. Автор пояснює цю справу дещо ширше, пригадуючи, що ще недавно досить численна частина українського громадянства у Польщі відносилася з великою симпатією до Совітського Союзу. Та симпатія мала слушну підставу, бо Совіти вели тоді виразну проукраїнську політику, не обмежуючись лише до приязної постави супроти власних українців, але й цікавлючись безперервно також закордонними українцями, підсичуючи апетити українців у Східній Галичині та „освідомлюючи“ їх... Призначено тоді також великі суми, щоби та „освідомлююча“ акція велась на місцях. Ті часи минулися. Совітська влада змінила свою національну політику і зрезиґнувала також з отих симпатій закордонних українців. Супроти українців була це завсіди політика, що міряла відразу у двох заяців: вколоти Польщу та здобувати собі українські симпатії. І саме це змінилося. Взаємини з Польщею піддягли поправі і взагалі Совіти почали вести в Европі „мирну“ політику. Тому й не лицювало їм вести на сусідньому терені навпів конспіраційні політичні махінації. Ще радикальніше змінили ся відносини після вбивства Кірова. Серед підозрілих найшлося кількох українських діячів. Через те переведено гостру поведінку супроти українців, кількох чільних діячів розстріляно і — згідно з українськими відомостями — почалась у СССР формальна акція терору проти всього українства.

„Саме ті події — пише далі п. Розмарін — довели до одностайної конференції найріжнороднійших елементів українського громадянства. Коли річ ішла про справу, яка торкається загалу українського народу, забулися всі партійні й особисті порахунки“. Автор запитує, чому у жидів не може вдатися те саме, коли українці змогли у такому короткому часі зреалізувати таке велике діло. „Говориться так багато — головно в антисемітських колах — про жидівську солідарність, — чомуж не вдалося досі скликати спільної конференції польських жидів, які зайнялись би по українському зразку справами, які торкаються жидівського загалу“. Не треба доказувати, що таких справ є чимало. Тут автор перечислює низку загально-жидівських болячок і доходить до висновку, що жиди впали вже дуже низько, коли досі не зуміли довести до наради всіх своїх відломів над отими справами. „Ганьба жидівська буде ще більша, якщо вони й тепер не підуть за прикладом українців“... (БІП).

•

Ми навмисне передали обширно голос жидівського політика, щоби показати наглядно, як дивляться на ідею Всеукраїнського Національного Конґресу і недавньої Підготовчої Конференції чужинці, і то такі, яких не можна ніяк підозрівати у симпатіях до українського народу та його нинішнього проводу. Недавно ми мали ще яскравіші подібні два інші приклади: промову Любченка на Всеукраїнському Зїзді Рад та статтю одного радянофіла у віденському „Вінер Таг“. Скрізь у тих голосах чужинці, большевики або одиниці, які стоять здалека від українського терену і глядять на події не крізь призму малеських кревих спорів, особистих амбіцій і атаманських кирииь, добачують у справі Всеукраїнського Конґресу велику політичну подію. Річ ясна, ріжні люди вкладають у той конґрес ріжний зміст, добачують у ньому всяку фантастичну затію, дошукуються якихось таємних чинників за його кулісами, — а проте всі вони в той чи інший спосіб *не легковажать собі самої справи та надають їй поважне значіння*, чи то для внутрішнього українського життя (як це робить п. Розмарін) чи в міжнародньому масштабі (як це підозріває Любченко). Тільки наш такий чоловік, не жид і не большевик, а ніби громадська людина, б. посол і нині редактор двох українських часописів не має нічого кращого до роботи, як *обезцінювати* Конґрес і Підготовчу Конференцію, зводючи все на платформу партійних тактичних ходів та обдираючи організаторів і учасників Конґресу з усякого реально-політичного значіння. Аж дивно стає: яка українська рація каже п. Палієву підкопувати значіння тої всеукраїнської маніфестації і спроби організації національних сил у цілому світі, тоді коли самі вороги глядять на ту справу з пошаною, лякаються її або намагаються її здискваліфікувати і завалити!? Справді, маленьке особисте амбіціонерство, злість, що щось діється поза ним і без нього, та завидість, що не він належить до тих, які кермують долею народу, — виключно тільки ті дрібонькі причини кажуть п. Палієву вести свою деструктивну працю і ставати в одну лаву з найбільшими українськими ворогами: „Хай радше нічого не буде, коли має бути без мене“, — ось девіза, якою кермується п. Палїїв в оцінці найцоважнішиx українських починів.

„Так, Отче святий, маю честь ним бути!“ була відповідь.

„Тихо, не так голосно — озвався Папа, підносячи палець до гори — було би це страшне для тих, які це почулиб, а цієї чести позбавлені“.

Іншого знов дня запримітив Папа групу опасистих, присадкуватих гостей в окулярах.

„З якого міста німецького походите?“ — запитав Папа прямо.

„Ми вчені з Гайдельберґу“ — відповів провідник групи.

„І так вас мало, тільки двадцять?“

— Отче святий — відповів професор — ми становимо лиш делегацію.

— Сподіваюся — сказав на те Лев XIII. — всіх усіх німецьких учених Ватикан навіть не помістив би.

Пій X. — як тільки обняв управу в Ватикані — немило вразило те, що має сам засідати до стола, бо звик був їсти в товаристві. Тому доручив, щоби накрито рівночасно і для його секретаря.

В кімнатах і коридорах Ватикану настала незвичайна констернація. Ніхто не памятає, щоби Папа їв у товаристві. „Треба щось з тим зробити“. „Треба св. Отцеві делікатно звернути увагу“. Але як? Не так то легко. Вкінці головний майстер церемоній зважився і висловив покірно свої сумніви.

Папа всміхнувся добродушно і лагідно. „Чи ти певний, що св. Петро їв сам?“ Збентежений майстер церемоній не вмів на це відповісти.

„А як було за Юлія II. і Льва X?“

„О, це були часи відродження, Папи видавали тоді величаві бенкети“.

— Від колиж Папи їдять самі?

Від часів Урбана VIII.

— Ну і гаразд! — відповів Пій X. — Попередник наш Урбан VIII. доручив, що Папа має сам їсти. А ми повеліваємо, щоби о. секретар їв з нами.

НЕДУГИ, ПІЯНСТВО І НУЖДА.

Короткі вимки з промови п. сен. Олени Кисілевської, виголошеної на засіданні бюджетової комісії дня 6. II. 1935 р. при бюджеті м-ства суспільної опіки.

Порівнуючи бюджет міністерства суспільної опіки з бюджетом минулих літ стверджуємо, що той бюджет корчиться з року на рік. Коли в 1932-33 році бюджет виносив 111.297.000, то предложений тепер є менший на 50 проц., хоча обставини хочби в порівнанні з минулим роком значно погіршилися. Зросло безробіття, нужда села виявляється у ріжних ділянках суспільного життя, загальний господарський стан населення не змінився на краще...

Розглядаючи поодинокі розділи бюджету — мушу ствердити, що українське населення лише у малій мірі і непропорціонально мало в порівнанні до своєї численности користає з добродійств того бюджету.

СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВЛЯ.

Діяльність департаменту служби здоровля виказує на теренах східних і полудневосхідних воєвідств, які в переважаючій більшості замешкує українське населення, недостаточне опанування грізних випадків епідемії червінки, черевного і пятнистого тифу. При поборюванні епідемії на наших теренах внеліміновується нашу суспільність. Скількість лікарів-українців, що є на державних становищах, — як напр. лікарі окружні, залізничі, судові, — на просторі полудневосхідних воєвідств у 51 повітах можна начислити на пальцях 2-х рук. Для державних урядовців і державних лікарів у ресорті міністерства суспільної опіки не найшов п. міністр внутрішніх справ в дні 25. січня ц. р. приділу в державній службі. Таких посад — поза дійсними вімками — для українців нема, а чейже не лише для самих лікарів, але для населення має це велике значіння, коли лікар є тої самої національности, добре розуміє умовини життя, мову, часто специяльну терминольогію селянства.

ОПІКА НАД МАТІРЮ І ДИТИНОЮ.

В дійсності є на наших територіях 78 станиць для опіки над матірю і дитиною. Але то лише по містах, де крім акції самоуправи — подібну акцію ведуть також Суспільні Обезпечальні і державна лікарська поміч. А по містах відсоток українського населення розмірно невеликий. Широкі круги українського громадянства, що творять рільниче населення, позбавлені цього новочасного конечного способу ратування здоровля людей. Одинока українська станиця Опіки над матірю і дитиною у Львові при вул. Ходоровського бореться за своє істнування з приводу браку матеріяльних засобів до розвинення ширшої запобігавчої акції.

ЗАХОРОНКИ І НАР. ЛІЧНИЦЯ.

Та й інші українські інституції з цього ділу як захоронки, не дістають майже ніяких дотацій не лише державних, але також і самоуправних. Загальна сума субвенцій, як вже представлено на комісії у соймі, для українських захоронок на підставі зібраних матеріялів не переступає 6.000 зол.

Осередки Здоровля зовсім анальоґічно як Станиці Опіки над Дитиною обмежуються на терени міст, — крім противенеричної порадні на Гуцульщині. Село, і то знову українське село, не користає з можливостей дістати пораду і поміч, тимбільше, що напр. боротьба з трахомою зосереджена головно у північно-східних воєвідствах. У наших околицях є вони лише при великих центрах. Одна зі станиць тої боротьби находиться в Народній Лічниці у Львові і вона дістала дотацію аж у висоті 100 (!) зол.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ І ШПИТАЛІ.

Львівська Обезпечальня, до якої належать округи: Львів-повіт, Бібрка, Городок Ягайл., Яворів, Рава Руська, Сокаль, Жовква, обіймає у самому Львові около 25.000 обезпечених українців, а разом з прилученими округами около 50.000 обезпечених. Влада Обезпечальні — інституції, якої істнування та можливість праці опирається на складках обезпечених, цілковито нехтує права української мови не лише в урядуванні, але навіть в часі лікування членів-українців. Персональну політику властей тієї Обезпечальні характеризує факт, що скількість урядовців-українців вичислити можна на пальцях. Щодо лікарів, то дня 1. XII. 1934 р. на 210 лікарів було українців: 7 у Львові, 1 в Щирці, 1 в Яворові і 2 в шпиталі Львівської Обезпечальні, разом на 210 лікарів 11 лікарів-українців.

У шпиталі Львівської Обезпечальні на 1 директора, 6 примарів, 21 платних і 48 адютованих лікарів (разом 75 осіб) занятих є лише 2 лікарів українців і то на підрядних становищах.

При тій нагоді слід ствердити, що в державних шпиталях поза 2-ма вимками нема на начальних становищах лікарів-українців, так само нема асистентів і є лише нечисленні адютовані у Львові (на поверх 70 адютованих є 4 українці). Те саме торкається Станиці Опіки над Матірю і Дитиною, Осередків Здоровля, фізикатів, шкільних і судових лікарів.

Комунальні шпиталі, колись в управі Краєвого Виділу Галичини, борються тепер з матеріяльними недостачами, а одинокий український шпиталь у Львові ім. Митрополита Шептицького не може викінчити свого будинку та почати нормальної праці через брак грошей, почому не користає цілковито з державної субвенції. Від маґістрату м. Львова дістав у 1933 р субвенцію 600 зол., при чому в минулому році мусів громаді, на якої терені виконує свою суспільну діяльність без огляду на національність і віроісповідання, заплатити за доведення електричного кабля суму 800 зол.

Школи пістунок, на які в бюджеті вставлено суму 64.000 зол., поза одною інструкторкою-українкою не приймають кандидаток українок. А чейже дуже важною річю для психічного стану хворого є те, щоби його пильнувала своя пістунка.

ПРАВА МОВИ. — „СОКІЛ-БАТЬКО".

Тут також мушу піднести і пригадати, що на наших територіях обовязує закон про вживання української мови в суді і на почті, лише не в царині праці М-ства Суспільної Опіки в Департаменті Служби Здоровля. Примір: карають гривною аптикарів, якщо на підставі ориґінальної рецепти лікаря-українця випишуть на виданому з аптики лікарстві сиґнатуру в українській мові. Такий випадок зайшов в Коломиї з двома аптиками.

Також в інтересі поширення спортового життя лежало би скоріше полагодження полань.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 18

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXX. ІНШІ ВАЖНІШІ ПОДІЇ В PP. 1891—1894. У КРАЮ І В СТРИЙЩИНІ. МІЙ ПЕРШИЙ ВИСТУП У ПОЛІТИЧНІМ ПРОЦЕСІ.

З інших важніших неполітичних подій у тім періоді, що дотикали життя й відносин русинів у Галичині, треба передовсім піднести заснування Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові в 1892 р. Заснований був „Дністер" покищо як мала установа із закладовим капіталом 50.000 ринських, заходами головно д-ра Стефана Федака і д-ра Дамяна Савчака. Технічним директором став зразу поляк Ярембецький і щойно по році прийшов на його місце д-р Ярослав Кулачковський, який вів „Дністер" разом з Федаком аж до своєї смерти в 1910 р. „Дністер" ведений взірцево, виріс на першу нашу фінансову установу і приніс народові велику користь.

Другою дуже важною подією треба назвати креування в р. 1892 у львівськім університеті катедри історії сходу Европи з українською викладовою мовою і покликання на ту катедру в 1894 р. молодого українського історика, Михайла Грушевського. Мало це незвичайно далекойдучі наслідки для Галичини. Проф. Грушевський став творцем нової школи. Він насадив розсадник науки, зокрема історії України, зреорганізувавши Наукове Товариство ім. Шевченка як високо наукову установу, він згуртував коло себе молодь і заправив її до праці. А хоч з нами, галицькими політиками, доходив іноді до суперечностей та не все зовсім вірно розумів наші відносини, то все в глибоких його думках і бистрім його погляді находили й ми пожадані дороговкази на нашій дорозі, тимбільше, що був він усе тим, що лучив нас із закордонною Україною і високо між нами держав український стяг, не даючи його осквернити грязею галицького рутенства. Чим був він і є для закордонної України в цей великий час світової війни, це найкраще вже записала історія.

В листопаді 1893 р. святкувала галицька Русь-Україна велике торжество: перенесення тлінних останків Маркіяна Шашкевича з Підлисся в золочівськім повіті, де він був похований, до Львова на Личаківський цвинтар. Була це маніфестація, якої у нас до того часу ніхто не бачив; зокрема і ми зі Стрийщини виступили з великою численною силою, яка звернула на себе загальну увагу.

В Стрийщині поклали ми в 1894 р. основу нашої економічної орґанізації, засновуючи руську Задткову Касу в Стрию. Ми приступили до цього діла з малими силами та з малими засобами. Ми розпочали з найбільшою ощадністю, щоб не множити коштів адміністрації і тимсамим дати товариству змогу скорого розвою. Все робилося безкорисно. Льокаль давало „Руське Касино" безплатно, де довгі часи вечорами урядувала дирекція в одній кімнатці. Урядували три директори зовсім безплатно, а саме: я, Бобикевич і ревідент міської каси Бородайкевич, на якого місце вступив по його смерти мій конципієнт Охримович. Щойно по трьох роках призначила управляюча рада двом другим директорам невеличкі річні тантієми, одначе я урядував повних 18 літ зовсім безплатно. Завдяки цьому, що коштів адміністрації не було майже ніяких, товариство росло скоро і дійшло до високих оборотів. Перед війною було воно одною з найбільших наших кредитових установ на провінції. Тоді саме настала в нас епоха економічної діяльности. Її ініціятором був д-р Теофіль Кормош у Перемишлі, що заложив там „Віру", видав підручники і формулярі. Ми йшли за його прикладом. Наша стрийська каса була другою з черги.

Заложенням цієї каси, в яку вложив я багато власного гроша і котру довгі літа у кожній потребі ратував власним кредитом, розпочали ми в Стрию нашу третю орґанізаційну задачу. По орґанізації політичній і просвітній прийшла черга на економічну. Та на кожній ділянці трудилися ми рівночасно і щораз більше інтенсивно, бо щораз більше потреба було тої роботи в нашім повіті.

Політичний рух, розбуджений у Стрийщині, звернув на неї увагу польської суспільности. Преса почала вказувати на Стрийщину як на джерело агітації, ворожої польським інтересам; Стрийщина, мовляв, заражувала собою й інші повіти та грозила небезпекою польській справі. Стрийська польонія стала горожитися і старалася нам у всіх напрямах протиділати; звідси виходили щораз нові конфлікти.

(Далі буде.)

прохань і взагалі спортових справ. Знаємо напр., що Сокіл-Батько у Львові цілий рік жде на затвердження зміни статуту і не може діждатися, через що не може творити нових спортових станиць, а наша молодь тимчасом деморалізується.

АЛЬКОГОЛІЗМ.

До погіршення загального стану здоровля населення причиняється в деяких околицях невикорінений з давніх панщизняних часів алькоголізм. Уряд замісць боротися з цим лихом, підтримує його, видаючи закони, які сприяють поширенню алькоголізму. Щож торкається збільшення числа шинків з продажю горівки, то діється це виключно на українських теренах. Розпучливе матеріяльне положення народу доводить до того, що замісць горівки або звичайного спірту вживають люди трійливого спірту, також збичого етеру, неочищеного самогону. Боротьбу з цим страшним налогом веде в нас Товариство „Відродження". На його чолі стоїть львівська лікарка п-і д-р Парфанович. Однак замісць допомоги на свої потреби, хочби 1 прц. з того відпродуваного алькоголю, як це постановив закон, Товариство „Відродження" стрічається з величезними перешкодами.

На Волині не дозволяють на відкривання абстинентських кружків. Завішення або розвязування вже істнуючих, ревізії, переслідування членів такі численні, що коли я зголосилася до Товариства по матеріяли, дали мені таку масу, що на прочитання і використання того всього я потрібувала би хіба місяць часу!

МАРЕВО ГОЛОДУ.

Маємо 80 проц. дрібних, малорільних господарств, які без побічних заробітків не дають можливости удержання родин. Населення на селі недоїдає, а в декотрих гірських околицях, як Лісько, Турка, Дрогобич, Стрий, Долина, Калуш, Коломия, Косів, Надвірна грозить населенню катастрофа голоду. Нужда доходить до остаточних меж. На Гуцульщині населення навіть в свята кормиться самою картоплею. З браку одіння багато дітей не ходить до школи. Дрібнота, маленькі діти, а навіть кількалітні, навіть в найважчі морози ходять у хаті без одіння, зовсім нагі, навіть без сорочки. Ствердили це священики, які в свято Йордану відвідували зі свяченою водою своїх парохіян.

ПОЛІССЯ.

Полісся? Це Богом і людьми забутий прегарний край, де живе до 200 тисяч нашого українського народу. Я була там в осені і зі страхом подумала, з чим той нарід входить в пороги зими? Горошка лихого збіжа, купка картопель, не більших як курячі яйця, купка капусти величини еспанської помаранчі. Коровка, що не дає навіть стільки молока, що коза. Стоги сіна, цей одинокий маєток поліщука, у багатьох випадках потонули, пішли на дно мочарів в часі осінніх слот. У хатах не світять. Я їхала вечором крізь поліські села і в околиці Каміня Коширського, Телехан і інших, у цілих селах я бачила може дві-три хати з блимаючим нужденним каганцем. Соли споживає поліщук найменше з цілої держави, бо на особу річно ледви 10 кг., а в тому 9 кг. сірої худобячої. Не знають цукру. Замісць сірничок кресиво. Нема омасти. Свині, чорної азійської раси, є згори призначені на податок, отже бараболю красять на Поліссі товченим у моздірі насінням льону. Бити олій виходило би задорого. Я бачила це на власні очі, інакше я не повірила би у таку можливість.

НУЖДА.

Ця нужда переливається вже просто на зверх. Видно її на нужденних обличчах селян. Хто давно не був у краю, того просто обхоплює жах на вид ріжниці у вигляді народу колись і сьогодні. Коли в часі цьогорічного ювилейного здвигу українських Соколів поверх 1000 молодих хлопців з ріжних сторін краю стануло до вправ без сорочок, їх вид перестрашив публику. Адже це голодомори з запалими грудьми, здогадні, а може й дійсні туберкуліки.

Нужду нашого народу зображує також факт, що природний приріст населення на теренах східніх і полудневo-східніх воєвідств, як подає Головний Статистичний уряд, за 3 останні квартали 1934 р. викаує просто застрашаючий упадок...

Америк. журналіст про українську молодь.

Американський журналіст Марк Кіпой, який щойно повернувся з довшої подорожі по совітському союзі, містить у бельгійській ґазеті „Пєоль" довгий звіт, в якому часто згадує про Україну. Не зважаючи на те, що автор соціяліст, його враження наскрізь неґативні і єдине, що він відмічає як позитивне, це совітська молодь, яка з енерґією молодого запалу працює над розбудовою економічного життя. Ця молодь, каже автор, найкраще працює в Москві та Петербурзі, де вона має повні шлунки, тоді як на Україні вона часто густо голодна й мусить працювати лише під примусом. Один комсомолець сказав йому в Києві: „Ми працюємо для кращої будуччини, але хіба наші батьки її побачать, а ми вже ні". На здивований запит журналіста хлопець пояснив, що старше покоління в свій час добре жило, а тому виросло міцне та довголітнє, тоді як совітська молодь ніколи не їсть до сита й гине як мухи і від праці і від найменших хворіб. В дальшому звіті автор не подає нічого нового для українського читача. Він описує голод, невдоволення населеня, надію на війну, як на визволення, але всеж таки зауважує, що на Україні положення значно гірше і що навіть по великих містах поліціянти не виходять на варту інакше, як озброєні у кріси

(Офінор.)

Смерть приятеля України.

30. м. м. упокоївся в Парижі після недовгої й важкої недуги Ґабрієль Феран, визначний французький учений, повноважний міністр і кавалір Почесного Леґіону, який був основником і постійним головою Товариства Українознавства у Франції. Смерть цього видатного діяча і щирого приятеля України викликала великий жаль в українських колах Франції, для яких Покійний був найбільшою підтримкою у пропаґанді незалежности України. Феран Ґабрієль був прихильником самостійности України не з особистих симпатій, а на основі довгих студій справ Сходу, в яких він був найвизначнішим фахівцем та постійним експертом міністерства закордонних справ. Після довгої дипльоматичної служби в Азії та Америці останні роки свого життя присвятив професурі й науковій праці і тут він близько зазнайомився з українським питанням. Засноване при його найближчій участи Товариство Українознавства в Парижі стало під його головуванням справжньою академією українознавства, яка за три роки істнування влаштувала декілька курсів лекцій з історії, літератури, мистецтва і т. п. України, а ці зібрали численну авдиторію молодих французьких вчених. На публичних лекціях Товариства можна було завжди побачити значну кількість депутатів та сенаторів, відомих вчених та вищих старшин. Ті успіхи треба найбільше завдячувати діяльності та особі Покійного, який вів справи Товариства з небзломною енерґією та відданістю. Несподівана смерть його так заскочила Т-во Українознавства, що питання про вибір гідного заступника викликує велику турботу його членів.

(Офінор.)

Сміливий голос в обороні України.

Редакція найстаршого і найвпливовішого швайцарського часопису „Журналь де Женев" випустила окремою книжкою збірку статтей, поміщених у ньому, в часі приняття СССР до Союзу Народів, що й заслуговують на найбільшу увагу з боку українських читачів. Оцінюючи значіння цієї книжки, можна без пересади сказати, що від часу, коли українське питання вперше стало перед Европою, воно ніколи й ніде не було поставлене з такою ясністю й такою силою і ще ніколи голос поневоленої України не лунав з такої високої трибуни. Статті написав п. Жорж Мартен, директор часопису та Пєр Бріке, редактор політичного відділу і саме вичислення кількох титулів дає поняття про їх зміст: „Україна — невральгічна точка", „Україна проти Москви", „Великий злочин" (поневолення України Москвою), „Дух Банка" (Скривавлений привид України перед Европою) та т. п. Збірник закінчений знаменитою промовою п. Мотти, заступника Швайцарії, в якій він перед лицем усього світу протестував проти приняття Совітів до Союзу Народів, доки вони не полагодять кривди, зробленої Україні та іншим поневоленим народам, а до нього долучені протести українських, кавказьких та туркестанських делеґатів, що так добувають також світову популярність.

(Офінор.)

Вячеслав Будзиновський

помер у Львові 14. лютого 1935. р. Похорони відбудуться 16. лютого в год. 3. попол. із передпохоронного заведення при вул. Качановського 94, на Личаківський цвинтар.

Покійний, політичний діяч, письменник-публіцист і бувший посол до австрійського парляменту, родився в Баворові 20. січня 1868. р. В. Й. П!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— През. Рузвельт заявив, що повітреплави мають велику вагу для війська і тому буджет военної маринарки передбачує будову двох нових, великих повітреплавів.

— Большевицький амбасадор у Парижі Потьомкін відбуде нараду з мін. Лявалем у справі східного пакту.

— В роковини соціялістичної революції у Відні в лютім м. р. кардинал Ініцер відправив жалібне богослуження, у якому взяли участь президент Міклас, канц. Шушніґ і члени уряду та представники дипльоматичного корпусу.

— У Парижі дійшло до бійки між членами „Женес Патріотік" а комуністами, яких розігнала поліція.

— У Німеччині припинили тижневик „Райхсварт" за статтю проти уряду п. н. „Ми зовсім осамітнені".

Як оминути ґрипу?

1) Оминати в часі епідемій саль і помішень у натовпі.
2) Передовсім вистерігатись тих, що чихають і кашляють нам у лице.
3) Не віддихати устами.
4) Дезинфекувати устну яму кілька разів денно відкажаючим засобом нпр. Пармінт-Ербе.
5) Мити часто руки, передовсім перед їдженням та перед спанням.
6) Не перемочувати ніг і не застуджуватись.
7) На випадок, як відчуєте дрижаки, фебру, ломоту в костях, біль голови, підвишку температури і т. д. конечно треба залишитись дома, та положитись до ліжка.
8) Приймати відповідні засоби нпр. таблетки Тоґаль, які поборюють ґрипу і запобігають її розвоєві.
9) На випадок ускладнень і сильно розвиненої недуги візвати лікаря.

СВЯТО КРУТ У ПОЗНАНІ.

Познань, 11. лютого 1935.

Заходом Української Студ. Громади відбулося в Познані свято Крут у неділю 10. лютого. Свято Крут від кількох літ є улаштовуване в Познані серед дуже неприятливих обставин. Сама підготовка його рік-річно натрапляє на значні перешкоди. Тяжко зорґанізувати хор, хоч співаків серед українців досить. Молодші з півтизмом віддаються праці, підчас коли старші воліють стратити час у каварні чи на бріджу, ніж прийти на пробу хору. Від праці над улаштуванням викручуються... браком часу. Отже нічого дивного, що цьогорічне свято пройшло куди слабше, якби воно повинно бути.

Найкращою точкою цьогорічного свята була промова В. Стародуба з нагоди роковин Крутів та Базару. Незлі були деклямації. Деклямували: Е. Нагірний „Морітурі" Шкрумелюка та „Палїть співерояли" Тичини, А. Вільде „Тіням героїв" Брика та О. Зацерковна „Марсельєзу" Янова при форт. дострою Е. Нагірного. Мужеський хор, яким диригував Е. Вавриничук, виконав пісні: „Коли ви вмірали", „Заквітчали дівчатоньва" та вязанку стрілецьких пісень. З хорових точок була найкраща „Коли ви вмірали". Вкінці Н. Хаджаївна відспівала „Синю чічку". Сольовий виступ Н. Хаджаївної випав слабше, як попередніх років з причини панируючої ґрипи.

В святі взяла участь часина заточенців та емігрантів. Зі студентів майже третина уважала за відповідне не прийти на це свято. Є це люди, які на ніякі імпрези не приходять, яких управа мусіла виключити з Громади за невиконування своїх обовязків, або за негідну українського студента поведінку в часі імпрез. Не прийшли також і доктори нострифіканти. Видно з цього, яка цінна їм память героїв зпід Крут.

Накінець слід замітити, що старосгво дало свій дозвіл ледви на один день перед святом. Два представники влади, що сиділи підчас свята в першому ряді, вважали за відповідне підчас співання національного гимну не встати... Що край — то обичай.

Учасник.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

З діяльности Товариства „Сокіл" у Тернополі.

Дня 20. січня ц. р. відбулися Загальні Збори тернопільського „Сокола" при співучасти 50 членів. Тому, що цими Зборами замикає Товариство 30 літ своєї діяльности, згадав голова при їх отворенні про початки Товариства, його світлий розвій і гарну передвоєнну діяльність, якої видимим знаком були: величавий здвиг соколів у Тернополі при посвяченні прапора в 1910. р. і купно майдану та краєвий здвиг у Львові в 1914. р. Світова війна зруйнувала Товариство, забираючи йому членів, з яких багато полягло на полі бою, інші виїхали з Тернополя, ще інші померли, так, що по війні прийшлося останкам членів зачинати працю наново. Відтак звернув увагу голова на найближчі праці Товариства, а саме: треба змінити статут відповідно до теперішніх обставин, приєднати більше число діяльних членів, справити новий прапор (давній забрали московські війська як „воєнну добичу") і вибудувати нову домівку, відповідну для теперішних і будучих потреб Товариства. Свою промову закінчив голова згадкою про померших членів; Загальні Збори вшанували їх память вставанням з місць.

Відтак справник відчитав протокол з перших Загальних Зборів Т-ва з дн 17. січня 1904. р. З того протоколу довідалися учасники про членів основників і про склад першої Старшини.

По відчитанні вірцевого реферату побр. Ст. Кутового про 30-літню діяльність Товариства приступили Заг. Збори до звіту з діяльности Старшини в минулім році. Дотеперішня Старшина урядувала від 30. березня 1934. р. до 20. січня 1935. р., відбула 38 засідань, видала 38 тижневих приказів та полагоджувала всі справи Товариства. Важніші були такі: привернення добрих взаємин зі Соколом-Батьком у Львові, — відновлення руханкових вправ, оживлення давніх і зорґанізування нових спортових дружин, уложення для них правильника і покликання до життя імпрезової комісії. Товариство має 159 членів. На жаль, Старшина була приневолена виключити 10 членів за нездисциплінованість і вичеркнути 34 членів за неплачення членських вкладок. Годин руханки відбули посестри 94, побратими 96, дівочий доріст 27 і хлопячий доріст 16. На програму вправ складалися: шпоряд, вправи вільноруч і на приладах, вежі, ігри й забави. В днях 15. 4. і 21. 11. 1934. р. на сходинах членів обговорювано значіння руханки, способи приєднання більшого числа руховиків та дотеперішні недостачі. В Товаристві працювало успішно сім окремих спортових дружин. Заходами імпрезової комісії уладжено свято в честь Івана Боберського, 2 фестини, чайний вечір, спільну просфору і т. д. Приготована академія з нагоди 30-літньої діяльности не відбулася з причин від Старшини незалежних. Буджет Товариства замикався в приходах сумою 1,095.79 зол., у розходах сумою 1,070.70 зол. Між іншими закуплено легкоатлетичний виряд і відновлено деякі прилади.

По дебаті над звітами признали Загальні Збори абсолюторію уступаючій Старшині і вибрали нову.

Накінець ще одна замітка. У звіті слідна була нотка жалю, що старше громадянство взагалі і бувші й теперішні члени „Сокола" зокрема не беруть ніякої участи в житті цього Товариства, не приходять ані на імпрези, ані на наради, а багато з них не є навіть членами „Сокола". Цей грішний стан мусить громадянство якнайскорше змінити.

Учасник.

Спомини з голоду на Україні.

НЮ ЙОРК, 24-го січня. (Вл. кор.) Щоденник „Ню Йорк Америкен" помістив у своїх трьох чертових виданнях з 12-го, 13-го і 14-го січня ц. р. три довгі статті про голод у Росії, із спеціяльною увагою про голод на Україні. Статті написав Ґерет Джонс, колишній дорадник Льойда Джорджа в закордонних справах. Його вислав щоденник „Менчестер Ґардіян" у Совітщину для провірки поголосок про голод. Джонс почав від Москви, відвідав вдову по Леніні, комісаря Літвінова, комісаря фінансів, президента ліги безбожників та ін. Коли його не хотіли пустити з Москви на Україну, головнож до українських сіл, він сів на поїзд до Харкова і по дорозі висів на малій станції. В той спосіб пішки перейшов Україну і позбирав на місці найдокладніші вісти про причини й розміри голоду на Україні.

Знаючи російську мову, Джонс міг мати інформації з самого джерела. Загально інформації Джонса вже знані українському загалові з інших видань та газет, але не бракує в статтях Джонса деяких характеристичних подробиць, що вказують на ненависть українського селянства до Москви. Із статтей віє дух ненависти до комуністичних сатрапів, хоч автор намагається писати спокійно. Зате, переповідаючи слова голодних селян, автор не щадить осуду большевицьким комісарям.

Перша стаття натякає на вбивство Кірова і тому Джонс хоче розвязати загадку цього вбивства. Він тієї думки, що це перший проблеск спротиву мас проти нестерпного ярма, наложеного Сталіном на все населення, а це населення ненавидить Сталінів режім з усіх сил збірної душі. Наголовок статті „Загибіль Росії з голоду" має підзаголовок: „Що криється поза хвилею урядових убивств, що їх довершено по замаху на Кірова". Друга стаття з наг. „Нема хліба" має підзаголовок „Ґерет Джонс чув крик голоду по Україні, що була колись шпихліром збіжа"; третя має наголовок „Червоні кажуть селянам умирати" і пояснення „Навіть у великому місті України панує голод". У цій останній статті автор описує жахливі сцени при розстрілі селян за невіддавання збіжа совітам і між ін. згадує, що в часі транспорту непокірних на Сибір вимерло 90 дітей у дорозі в поїзді з одного села! Джонса арештували в одному селі й урядовець з ОҐПУ віз його до Харкова, щоб віддати владі. Але по дорозі Джонс переконав урядовця, що його арешт може викликати европейську війну і цей рішив позбутися клопоту та відставив Джонса до чужоземного консуляту в Харкові.

—o—

Міжнародня самоходова вистава в Берліні.

Велика промова канц. Гітлера.

БЕРЛІН, 14. 2. ПАТ. Канц. Гітлер відкрив нині велику міжнародню самоходову виставу у Берліні і виголосив при цій нагоді велику промову. Заявив, що тільки ініціятива націонал-соціялістів спричинила великий розвиток німецького самоходового промислу, яким тепер може похвалитися. Самоходовий промисл дає працю 600.000 робітникам, яких враз з робітниками при будові автострад є більше як один міліон. По закінченні цих доріг Німеччина буде мати найкращу у світі сітку доріг. Опісля промовляв голова німецького самоходового промислу, кажучи, що вивіз самоходів в Німеччині змалів.

Зі судової салі на Волині.

ПРОЦЕС ПРОТИ СВЯЩ. М. ТАБАКОВСЬКОГО.

В дні 8. лютого ц. р. в луцькому окружному суді відбулася розправа проти православного священика зі с. Городища, волости Чаруків на Лучччині Миколи Табаковського, якому акт обвинувачення закидав, що він вів роботу ОУН використовуючи для цього церковний амвон, відправляв панахиди за поляглих героїв і молебні за засуджених і т. д.

Українське громадянство ця розправа цікавила мало, бо о. Табаковського воно вважало за „малороса", що навіть у своїй родині послугувався російською мовою. Вважало воно, що від російського духа до ОУН дуже далеко та що зайшло якесь непорозуміння.

АРЕШТУВАЛИ СІМОХ СВІДКІВ.

Головним свідком, що обвинувачував о. Табаковського, виступив колишній дяк Микола Левицький, якого Табаковський колись усунув з парафії. Він власне й доніс поліції на о. Табаковського. Деякі свідки акту обвинувачення і оборони, на розправі або відкликували або змінювали свої попередні зізнання на користь підсудного. На внесок прокуратора тут-же на судовій салі арештували 7 свідків.

Обороняв підсудного місцевий адвокат москаль *Зобродський.*

Суд засудив о. Табаковського на 7 *років вязниці*, подаючи в мотивах між іншим те, що він як духовна особа, замісць любови, викликував у населення ненависть до Польщі.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ МЕДИКІВ.

Великі Вечерниці Медиків відбулися два 11. лютого, виправдуючи їх традиційну марку. Обширні салі Касина Поштовців при вул. Японській ледви могли змістити численно зібрану публику. Бачили ми там не тільки нашу молодь, але й багато зпоміж старшого громадянства. Переловсім український лікарський світ ставився майже в комплеті. Між присутніми був голова Українського Лікарського Товариства — д-р Тит Бурачинський, проф. д-р М. Панчишин та інші лікарі. Забава була незвичайно оживлена і тягнулася до білого рана. Приємно вражало, що не було тієї деяцо затяжної атмосфери, що так часто спинює веселий настрій на наших забавах. До цього прекрасного настрою причинився також дуже добірний і дешевий та безалькогольний буфет під управою п-і Бурачинської та інших пань жінок лікарів. Моральний і матеріяльний успіх великий.

Учасник.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітніх змагань.

Сойм.

Голосування над буджетом.

ВАРШАВА, 14. 2. ПАТ. Сойм на сьогоднішньому пленарному засіданні приступив до третього читання буджетового прелімінаря на 1935-36 р. і скарбового закону. Посли всіх ґруп складали заяви, займаючи становище до буджету.

Пос. Рибарський (Ст. Нар.) згадав, що хід дискусії виявив дві великі проблеми: безробіття і катастрофальне положення хліборобства. Промовець не бачить запобіжних засобів у буджеті на цю катастрофу і тому його клюб буде голосувати проти буджету.

Пос. Носек (люд.) зазначив, що буджет є справді диспозиційним фондом з високими видатками і великим недобором. Його клюб буде голосувати за буджетом.

Пос. Чапінський (ППС) заявив, що за теперішній господарський, політичний і культурний стан Польщі ППС не може брати відповідальности і тому буде голосувати проти буджету.

Пос. *Яворський* заявив, що Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати проти буджету тому, що положення українського народу погіршилося.

Пос. Тон (жид) заявив, що з огляду на страшне господарське положення жидів його клюб здержиться від голосування.

Пос. Сталь (Ст. Руху Нар.) заявив, що буде голосувати за буджетом.

Пос. Ґрущинський (ХД) заявив, що уряд не опанував фінансового і господарського положення і тому буде голосувати проти буджету.

Пос. Розенберґ (ком.) заявив, що теж буде голосувати проти буджету.

Опісля генеральний референт буджету пос. Мелінський подрібно полємізував зі закидами послів Рибарського, Носка і Четвертинського.

По його промові буджет приняли в третьому читанні голосами послів ББ і трьох проурядових ґруп.

Опісля сойм відіслав без дискусії до комісії низку проєктів законів. Коротка дискусія відбулася над проектом ґрунтового закону. Інтерпеляції відіслали до президії ради міністрів.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— В Архикатедр. храмі св. Юра відправив в день коронації папи Пія XI. у вівторок 11. ц. м. торжественну Службу Божу в асисті оо. крилошан Преосв. Н. Будка. Відповідну до ваги хвилі проповідь виголосив о. прелат Куницький. На закінчення відспівав хор папський гимн.

— Відчит Софії Яблонської. Заходом „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка“ відбудеться у пятницю 22. ц. м. в год. 6 веч. відчит нашої землячки Софії Яблонської, що після 7-літнього побуту на чужині приїхала тільки на короткий час до краю. Останні три роки провела вона в Китаю. Вертаючись звідти зробила вона подорож довкола світа і саме враженнями з цієї подорожі поділиться з львівською громадою. Будуть це головно враження з Індо-Китаю, з відвідин на Малайських островах і ріжних пристанях на Тихому Океані, куди зупинялась з цікавости. Наша мандрівниця привезла зі собою велику збірку оригінальних знимок, які сама зробила і ними ілюструватиме свій відчит.

— Конституція людини і звання — на цю тему виголосить реферат **д-р Софія Парфанович** від Української Порадні для вибору звання у Львові. Виклад відбудеться у суботу, дня 16. лютого ц. р. в год. 6. вечором у домівці Рідної Школи при вул. Мохнацького 12.

— Всі без вимку. Всі свідомі українці, **громадою й одинцем,** вшановують тепер, а грядучі покоління завжди згадуватимуть память **Михайла Грушевського,** найбільшого нашого історика і творця найновішої історії, першого президента Української Держави, виразника визвольницької й соборницької української ідеї. І длятого саме всі українці повинні купити собі **книжечку** про М. Грушевського (коштує лише 50 с.) та його **портрет** (по 70 с.), що їх видала тепер наша „Просвіта“. Видаток скромний, а памятка прекрасна й цінна та найголовніше змістом своїм дуже виховна.

З дороги життя.

Ще один королівський престіл завалився...

Оноді принесли деякі денники з Варшави вістку, що жалем і сумом мене сповила. Король циганів Матій Квек, що живе у Польщі, зрікся великодушно королівського титулу та уневажнив його раз на все. В проголошеному маніфесті до всіх циганів у Польщі і за кордоном Його Королівське Величество каже, що зрікся титулу короля з тої причини, що цигани не мають власної держави і не повинні вони мати володаря з титулом короля. Всі цигани, що живуть у Польщі, підлягають президентові Річипосполитої. Як хто на майбутнє вживатиме королівський титул, буде це брехня і самозванство. Матій Квек від цієї пори буде тільки „презесом головної управи циганського союзу в Польщі“. На візитовому білеті, який новий „презес“ прислав одній варшавській редакції видно корону з вісьмома „палками“, а під прізвищем Квека з титулом барона циганів вписане й нове довге достоїнство „презеса“.

Все те мене зворушило. Маю глибокий сентимент і спочування для всіх детронізованих і абдикантів. Маю їх і для Квека. Я його стільки разів бачив у Львові! Хлоп дужий, кремезний, а при всьому скромний. Ходив з ланцюгом на шиї і лиш з одною (хоч і грубою) палкою. А все в асисті двох-трьох смаглявих парубік, що певно були колись маршалками або міністрами. Тепер усе те належить до минулого. Вслід за королівським титулом щезли певно і всі прибічні достоїнства і почести. Словом була держава і вже її нема. А могучий був король і сильні його піддані. Хоч вічно билися між собою, вміли побивати й інших і розбивали навіть вертгаймівські замки. А красний пол аж за очі брав. Самі Ани і Кармени. А які зручні й вигадливі. Поза чародійним мистецтвом вороження з руки, вороження з кишені, з помешкання, з крамниць і де лиш було з чого й була нагода. Кожна гостина циганських таборів під Львовом збагачувала поліційну й судову хроніку нашого вільного королівського городу — королівськими крадіжами самих таки королівських дітей, особливо доньок. А король Квек холив інтервеніювати, складати кавциї і визволяти доньки і своячки з поліційного чи судового ясиру. І якось воно вдавалося. Наверне помагав тут титул короля, бо на дні душі найбільш республиканського урядовця все ще є затаєна пошана і пієтизм для короля, хочби це був лише — король циганів...

Титул презеса мало радує нині королів. Що другий чоловік нині директор, а кожний директор то презес. Екселенція Квек були би зробили краще, якби вступили до театру і заграли ролю у „Бароні циганів“. Це стара, добра песа і від часу, як Рубчак у ній не виступає, забули про неї. А король циганів почувався би прегарно у наших мандрівних циганських театрів, де є стільки спенсіонованих королів.

Тиберій Горобець.

— Президент республики рішає. До канцелярії президента Мосціцького вплинуло прохання Зенона Матли і Гриця Куликівця помилувати їх. Оба, як відомо, є засуджені на кару смерти за скритовбивчий замах на поліційного агента Яцину в Жовкві і найвищий суд відкинув касаційну скаргу. Рішення президента республики западе в найближчих днях.

— На волі. Увільнений 4. ц. м. львівським Апеляційним Судом від вини й кари журналіст Роман Антонович вийшов учора 13. ц. м. на волю. Передтим вручено йому новий акт обвинувачення зі ст. 109 к. з. (поширювання неправдивих вісток за кордоном зі шкодою Польщі). Нова розправа відбудеться знову у Станиславові 23. ц. м. і на ній відповідатиме п. Р. Антонович з вільної стопи. — Після відсидження 3-літньої вязниці вийшов на волю український журналіст п. Зенон Пеленський.

— Ревізії й арештування. В дні 5. лютого ц. р. поліція по ревізії арештувала у Дрогобичі Ярославу Кавалець і Галину Білу. Ще того самого дня Галину Білу випустили на волю. Я. Ковалецівну відвезли в дні 8. лютого ц. р. до Самбора. Того самого дня поліція арештувала теж Ярославу Кульчицьку. Причина ревізій й арештувань невідомі.

— Львівська хроніка. На вул. Сапеги біля політехніки до лікарки д-рової Матильди Зелінської приступила з заду якась жінка, відтяла бритвою течку, яку передала якомусь спільникові, й обоє швидко втікли на вул. Глибоку. У зрабованій течці находилися 120 зол. і ріжні документи. — Суд присяглих засудив 14-літнього Ізака Ґольдштайна за комуністичну діяльність на дім поправи. — На дорозі Любінській розтяв собі бритвою живіт 25-літній безробітний Володимир Кашуба. — За кольпортажу комуністичних летючок суд присяглих засудив субєкта Несера Лейзора на 3 роки вязниці.

— Краєва хроніка. Окружний суд у Станиславові засудив ґінекольоґа д-ра З. Діка на 6 місяців вязниці з припиненням на 4 роки за недозволений операційний захід на пацієнтці. — В Зашкові під Львовом наїхав потяг на сани і розторощив їх. Пасажири вискочили з них заздалегідь і врятувалися.

— Хотів бачити духа. В маєтку Широке Поле біля Долини в родині зем. власника Місінґера 13-літній Адольф Місінґер убив з револьвера свою 17-літню сестру. Зробив це тому, що хотів бачити її духа, бо в його родині часто уладжували спіритистичні сеанси.

— Природний процес корчення польських посілостей на сході. Під таким наголовком появилася у варшавськім „Кур. Поранім“ стаття, де якийсь поляк зі сходу бе на тривогу, щоби ще ратувати „польську культуру“ на сході. Він нарікає, що м. і. корчиться велика польська посілість і переходить в українські руки, а багато давних польських палат і дворів, головно н Поліссі і Волині (пр. Корець) нищиться на очах; палата Любомирських в Рівнім (на Волині) згоріла вже після світової війни і то за Польщі. Пише він, що ці польські двори, мовляв, ширили колись „польську культуру“. Навязуючи до цьої давньої „культури“, каже, що сьогодні більшість фахових шкіл „на кресах“ приміщена в давних магнатських резиденціях (пр. в Вишнівці Кременецькім), в старих дворах і двориках шляхти. А учительству, пише, головно на східних землях треба допомогти, щоби всі ті руїни відбудувати і вжити до культурних цілей, як це роблять тепер палати в Лучаї чи в Вишнівці на Волині. Хочуть „кресовяки“ природний процес корчення польщини замінити на осідки польонізації. А всі ті осідки вони захопили єзуїтським способом в XVII. і XVIII. віці від українців і завжди як і тепер уживають їх проти українців. — **М. М.**

— Акція проти цілування в руку. „Союз панькому“ у Варшаві розпочав акцію проти цілування жінок у руку та цілування дітей чужими особами. В тій справі відбулося вже кілька засідань. Рішено розвинути якнайширшу пропаганду кличів: Не цілуймо жінок у руку! Не цілуймо чужих дітей!

Вкрала дитину. З породільної клініки св. Софії у Варшаві випущено поліжницю Евдокію Дзевацьол з 3-тижневою дитиною. Коли мати лишила на хвильку дитину, що була хлопчиком, у жлальні, щоби поладнати в бюрі формальности, якась жінка вхопила швидко немовля, вибігла на вулицю і з двома іншими особами, які на неї чекали, вскочила до авта, яким всі відїхали в невідомому напрямі. Нещаслива мати счинила крик, але все було за пізно. Справою занялася поліція.

— З Польщі. У Вильні вибухла на вул. Міцкевича петарда й знищила доокола шиби. — В Жирардові повісився 42-літний оперетковий співак Казимир Ворш, занятий колись в театрах у Варшаві та Люблині. Причиною самогубства були матеріяльні клопоти. — В Ряшеві засуджено на 4 і пі року вязниці Стан. Мотику, селянина з Студзяни, що переховував у своїм домі бандитів Влад. Мачугу і Стан. Колодзея.

— Сніги в Европі. З краю повідомляють про великі снігові опади, що завіяли цілі села. В горлицькому повіті снігові замети сягають деінде до вершків хат. Вируб дерева в лісах неможливий. Цілий Балкан покритий грубою верствою снігу. Потяги на полях станули, завіяні на кілька метрів високо. До засипаних людських осель добуваються вовки. В Жірнові згинули від них два селяни. Про сніги й гостру зиму повідомляють з Еспанії, де вимерзли помаранчеві плянтації.

— **Гавптман засуджений на смерть.** У Флемінґтоні в північній Америці скінчився довготревалий процес Гавптмана, що вбив синка відомого летуна Ліндберга і вимаханив від нього ще 50.000 долярів окупу. Суд присяглих признав його винуватим убивства першого ступня, наслідком чого Гавптмана засуджено на кару смерти на електричному кріслі. Гавптман приняв присуд спокійно. Тому що засуджений буде мабуть апелювати до вищого суду, виконання присуду буде автоматично відложене. Справу апеляції будуть розглядати аж у травні.

— **Скажений кіт** покусав у Себеніку в Дальматії 4-літного хлопця, який почав незабаром теж проявляти цю страшну недугу. Хлопчина гриз все довкола, аж врешті вмер у шпиталі, куди його перевезли. До шпиталю привезли теж його родичів, братів і сестри, що заразились від дитини. Зміж осіб, які покусав хлопець, померла 30-літна Томка Звітан.

— **Телевізія зреалізована.** Представник німецької радієвої фірми „Телефункен", проф. Шретер заявив одному американському журналістові прилюдно, що німецькі виробництва випустять уже в найближчому році на ринок телевізійні відборні апарати по ціні 500 марок. Технічна проблема телевізії на його думку вповні розвязана, а фінансові труднощі торкаються більше необхідної розбудови сіти скріплювачів, ніж будови відборних апаратів. Місячний абонамент для власників телевізійних апаратів не буде перевищати двох марок.

— **Хемічний склад копальняних дерев.** Портнер, професор університету в Міннесоті, ствердив, що чим старше є копальняне дерево, тим більше в ньому лігніни, а менше целюльози. Целюльоза характеризує молодість дерев, а лігніна їх старість. В дереві з леднякової епохи лігніна зросла з 30 прц. на 65 прц. коштом целюльози.

— **Нове джерело плятини.** Проф. Звягінцев, управитель інституту плятини в Москві, відкрив новий мінерал, що має в собі плятину, ірид, осм, золото і рутен.

— **Опізнювання старости.** Проф. Войнард доказує, що вдихуваний відемно зйонізований воздух насилює виміну ґазів, метаболізм, побудливість нервової системи і психічну активність. Отже впроваджуючи зйонізований (відемно) воздух до орґанізму, буде можна відсунути його старість.

—o—

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Симеон Кульчицький, парох Вощанець, помер 14. II. 1935. Похорон відбудеться 18. II. рано. — Родина. 972

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА У ПІНҐ-ПОНҐУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Фінальні змагання за мистецтво у пінґ-понґу закінчились такими висл даними: по чотиродогодинних змаганнях Мадярщина перемогла Чехословаччину 5 : 3. Перше місце здобула Мадярщина, друге — Чехословаччина, трете — Польща, четверте — Анґлія.

У конкуренції пань перше місце здобула Чехословаччина разом у Мадярщиною, трете Німеччина, четверте Франція, пяте Анґлія, шесте Валія.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ. Частина III. Козаччина. Ілюстрації Михайла Фастуха. Діточа Бібліотека, ч. 1 за січень 1935. Видавництво „Світ Дитини" у Львові. Стор. 96, ф. 16-о.

ЗБІРНИК МАТЕМАТИЧНО - ПРИРОДНИЧОЇ - ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ Наукового Товариства імени Шевченка. Том XXX. Редагує президія секції. Львів 1934. Накладом Наукового Т-ва ім. Шевченка. Стор 144. ф. 8-о.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Rome, 1935. Стор. 40, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ:

НАЗУСТРІЧ, ч. 4. Двотижневик. Література, мистецтво наука, громадське життя. Львів 15. II Ціна 50 сот. Зміст: Ілько Борщак: Українські спомини в Парижі. — Богдан І. Антонич: Становище поета. — Марія Деркачева: Рідкий характер, рідкий друг. — Петро Карманський: Солодке личенько твоє... — Вл. Ст. Реймонт: Пожежа. — Едгар Аллан По: Овальний портрет. — Богдан І. Антонич: Поезії. — Софія Яблонська: Париж у Львові. — Святослав Гординський: Два вірші на одну тему. — Мих Рудницький: Відновник несановитих трентінь. — Ст. Мамаевич: Сучасний стиль. — Голубці на дротах. — Літературний Бі-Бам. — Летіло 40 сорок.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакция не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр

Пятниця, 15. II. год. 6·15 веч. Концерт Львівської Фільгармонії.

Субота, 16. II. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 15. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику" Абон. 16.

Субота, 16. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової" Брунона Вінавера.

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юліна".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Світ сміється" музична комедія.
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „Небезпечна краса", ревія „Темпо, темпо!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Живий застав" і „Парада на Червоній площі в Москві".
МІРАЖ: „Кавалькада життя та смерти", „Трубач Слім і сержант Ґрім".
МУЗА: „Велика подія".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні сили".
РАЙ: „Уланські обіти".
СВІТ: „Маржіва Йорісака" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Бранка сина пущі".
СТИЛЕВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УТІХА: „Відважний хлопець" (Джекі Купер) і ревія
ХИМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Ґейнор, Чарлз Фарел),

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. лютого 1935.

Відень (506,8) 16·00 Ріжні інструменти, 17·30 Форт. ресітаь, 19·35 Спів, 22·15, 23·45 Популярна й танк. музика, **Братислава** (298,8) 19·55 Форт. концерт Шопена ф моль, 21·05 Ам. пісні, **Прага** (470,2) 17·00 Квартет, 19·10 Югосл. нар. пісні, 21·30 Литовська музика, **Париж** (1648) 13·30 Концерт (спів), **Берлін** (356,7) 15·25 Солісти, 18·30 Спів (Фарні сопр.), 21·00 Наша скарбниця, нім. пісні й муз. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 муз. всячина, **Ляйпціґ** (382,2) 17·20 Скр. сонати, **Будапешт** (550,5) 19·25 Опера, 22·30 Циг. орх., **Мілянo** (368,6) 11·30 Квінтет, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Субота, 16. лютого 1935.

Відень (506,8) 15·25 Вок. авд. для молоді, 17·25 Ят. образці (гутірка з муз. ілюстр.), 20·00 Спів танок, сміх. **Братислава** (298,8) 17·20 Цяти Словаччини (вок. дует), 20·05 Увертюра з ком. „Микола з Дачинь", 21·00 Оп. вечір, **Брно** (325,4) 18·25 Югосл. пісні, 20·05 Мурицька ревія. **Прага** (470,2) 10·15, 11·05, 19·15 Сальон. й танк. музика, 15·55 Військова орх., **Париж** (1648) 13·0 Симф. концерт, 20·00 „Ля Шансон де Фортуніо" оп. Офенбаха, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісеньки, орх., 20·40 Сербський вечір, **Берлін** (356,7) 15·35 Три мандрівники оповідають, 16·00 Вес. пополудне, 20·10 „Бокачіо" оп. Суппе **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Забави для дітей, 14·00 Муз. всячина **Мнхен** (405,4) 20·10 „Пімста дидика" оп. И. Штравса, **Будапешт** (550,5) 12·5, 22·05, 23·00, 23·30 Музика, 13·30 Спів, 17·30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 13·00 Муз. всячина, 21·00 „Норма" оп. Белініа. **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 16·40 Для дітей.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·40 Реклям. концерт; 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярний концерт із грам. пл., 12·45 Пані годить наймичку, 13·00 Полуди денник, 13·05 Сальон. музика з гр пл., 15·50 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Камер. концерт із гр. пл., 17·50 Огляд періодиків, 18·00 Сільва рерум, театр. репертуар, 18·05 Моди, 18·15 Концерт, 18·45 Про господарські відносини в Великопольщі, 19·00 Концерт легкої музики, спів, 19·20 Гутірка, 19·30 Мельодії зі звуковика „Юдіка" з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як провести свята, куток краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт. Веч денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танкова музика.

Субота, 16. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·15 Реклям. концерт. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд поеси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Чайковський: Патетична симфонія: з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Весела авд. для дітей, 17·00 Популярна музика, 17·30 Пісні в супр. форт., 16·50 Новочасна хата, 18·00 Львів осередок лічництва 18·15 Форт. твори, 18·45 Вулиці й будинки сьогоднішньої Москви, 19·00 Орхестра мандолін стів, 19·20 Ляск — місто буйного роду, 19·30 Віольончеля, фортепіян, 19·56, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Трансм. з Відня: Спів, танок і сміх віденське попурі укл. Вікт. Грубого), 20·45 Веч. денник, 22·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт (орх., спів), 21·45 Епос польської буденщини, 22·00 Трансм. з Парижа Поль Казен виголосить фейл: Цивілізація в Польщі, 22·30 Танк. муз. з гр. пл., 23·05 Льожа Глуманців, 24·00 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·88, Париж 34·93·50, Берлін 212·60, Цюріх 171·45. Голяндія 357·75, Прага 22·13, Італія 45·07, Нюйорк кабель 5·29 7/8, Нюйорк чеки 5·29 5/8.

Золото: Доляри 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·49.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Ячмінь одноціпний	14·00	14·25		
Ячмінь на пливо	13·00	13·25	14·25	14·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14. лютого ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла франко магазин	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·70 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 14 лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	І. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні загальні Збори Українського Технічного Товариства у Львові відбудуться в неділю дня 3. березня 1935, год 10 рано в домівці Товариства при вул. Костюшка ч. 3, м. 2 з ось таким порядком нарад: 1. Відкриття Зборів. 2. Затвердження протоколів з попередніх Загальних Зборів. 3. Звіти з діяльности Ради УТГ. 4. Звіт Контрольної Комісії. 5. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії. 6. Затвердження пляну праці та бюджету на новий рік. 7. Вибір голови і нових членів Ради на місце уступаючих 8. Вибір Контрольної Комісії. 9. Внесення і запити. 9. Внесення і запити. Внесення подавати на 3 дні перед речинцем Зборів. В суботу, дня 2 березня ц. р. відбудуться ширші товариські сходини членів УТГ з родинами в год. 19 у домівці Товариства. **Рада УТГ.**

Звичайні Загальні Збори філії „Союзу Українок" у Чорткові відбудуться дня 28. II. 1935 р. в год. 2-гій пополудні в салі Народ. Дому з таким порядком нарад: 1. Відкриття Загальних Зборів. 2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів 3. Звіт з діяльности Т-ва. 4. Вибір нового виділу. 5. Внесення й запити. За Виділ Г. Рослякова голова. Е Тимкіна секретар. 967

Українське Товариство Допомоги студентам українським вищих шкіл м. Варшави звертається з просьбою до всіх своїх боржників і зокрема до пп. Миколи АЛЕКСЕВИЧА, Федора БІЛЕЦЬКОГО, Ю. ЄФЕТОВА. Дм. КАРИКОВСЬКОГО. Ол. КНЯГКОВСЬКОГО, Михайла КИБАЛЮКА, Л. КОСТРИЦЬКОГО, Якима ТАРНАВСЬКОГО і О. ЦИНКАЛОВСЬКОГО, щоб вирівняли хочби маленькими місячними частками боргові зобовязання супроти Товариства, бо інакше Управа Т-ва вживе всіх заходів до примусового їх стягнення, аж до судового шляху включно. Проситься всіх, хто прочитав це оголошення, повідомити, про його зміст названих вище осіб. Поштова адреса Т-ва така: Warszawa, Czerniakowska 204 m. 25. Для грошевих внесків — конто в ПКО. Ч. 20.230. Управа Говариства. 973 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.